

חטאת העופ

לחטאתי, אך לא פירשו למי תעלת כל פרידה בקרבן.

עשה הכהן את כוֹלֵן לְמַעַלָּה לִשְׁם עֲוֹלָה, לְפִי
שְׁהִיא סְבּוֹר שְׁכּוֹלֵן עֲוֹלָות, הַרְיָה מְחַצֶּה
[העולות] בָּשָׂר, וְמְחַצֶּה [החותאות] פְּטוֹלָה.

ואם עשה כוֹלֵן לְמַטָּה, מִשּׁוּם שְׁהִיא סְבּוֹר
שְׁכּוֹלֵן חֻטָּאות, הַרְיָה מְחַצֶּה [החותאות] בָּשָׂר,
וְמְחַצֶּה [העולות] פְּטוֹלָה.

עשה חציוֹן לְמַעַלָּה, שְׁנַטֵּל מִכֶּל קָנָן פְּרִידָה
אַחֲת, מִבְּלִי לְדַעַת אֲם הִיא הָעוֹלָה או
הַחֻטָּאת, וְחציוֹן לְמַטָּה, שָׁתְּהַשְׁנִיה הַנוֹּתְרָה
מִכֶּל קָנָן עַשְׂתָּה לְמַטָּה מִבְּלִי לְדַעַת מִהִיא,
אַינְהָ בְּשִׁירָה אֶלָּא הַקְּנָן הַסְּתוּמָה.

כִּי בְשִׁנֵּי הַקְּנִים הַאֲחֶרֶם יִשְׁלַחְשׁוּ שְׁמָא
עַשְׂתָּה אֶת הָעוֹלָה לְמַטָּה, וְאֶת הַחֻטָּאת לְמַעַלָּה
לִשְׁם עֲוֹלָה, וּפְסָלֵם בְּכָךְ. אֶבְלָה הַקְּנָן הַסְּתוּמָה,
שְׁלָא פִּירְשׁוּ בָהּ אַיּוֹ לְחֻטָּאת וְאַיּוֹ לְעוֹלָה,
הַרְיָה עֲשִׂיתָה הַכֹּהן הִיא הַקּוּבָּעָת אַוְתָּן לְחֻטָּאת
אוֹ לְעוֹלָה, הַילְכָּךְ שְׁתִּי הַפְּרִידּוֹת שְׁבָקָנָן זוֹ
כְּשִׁירָות.

וְהִיא, הַקְּנָן סְתוּמָה, מִתְחַלְקָת בִּינֵיכֶן. שָׁאַחַת
מִשְׁתַּי הַנְּשִׁים יוֹצָאת בַּעֲוֹף שְׁנַעֲשָׂה עַל יְדֵי
הַכֹּהן לְמַטָּה, יְדֵי הַחֻטָּאת. וְהַשְּׁנִיה יוֹצָאת
בַּעֲוֹף שְׁעַשָּׂה הַכֹּהן לְמַעַלָּה, יְדֵי עֲוֹלָתָה.

בָּעֵלָה, וְהִיא נְפָסַלָת. וְהַקְשׁוּ הַתוֹסְפוֹת, הַרְיָה
בְּתִיחִילָה מִסְכַת זְבִחִים אָמְרוּן שְׁסַתְמָא לְשָׁמָה
קָאֵי" גַם בִּיחָס לְמַחְשָׁבָת שְׁנִיּוֹי בָּעֵלִים, וְאָם קָנָן,
לִמְהָא לֹא יְקִרְבֵּם הַכֹּהן בְּסַתְמָא, וַיַּעֲלֵה הַקְּנָן
לְחוּבָה שְׁלַחְתָּה לוֹ הַחַיִיבָת הַחֻטָּאת, וַיַּעֲלֵה
לְעוֹלָה לוֹ הַחַיִיבָת עֲוֹלָה. וּתְרִיצָן שְׁמָ תּוֹסְפָּה
הַרְא"ש שְׁהִדְגִּין "סַתְמָא לְשָׁמָה קָאֵי" הוּא רַק

וְתַרְצִינָן: אִימָור דָאָמֵר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׁהָעוֹלָה
נִמְשְׁכַת וְנִהְיַת לְחֻטָּאת, בָּחֵד גְּבָרָא, בְּבָעֵל
הַקְּרָבָן עַצְמוֹ, שִׁוּצָא בּוֹ יְדֵי חֻבָּת הַחֻטָּאת,
אֶבְלָה בְּתְרֵי גְּבָרָי, מַיְ אָמֵר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׁנִינָן
לְמִשְׁוֹק עֲוֹלָה שְׁלַחְתָּה שְׁלֹו?!

וּמִבְיאָה הַגְּמָרָא רַדְיָה אַחֲרָת נְגַד רַב אָדָא בָּר
אַהֲבָה, מִמְשָׁנָה נְוֹסְפָת בְּמִסְכַת קִינִים:

תָא שְׁמַע מַהְאָ דָתָנָן בְּמִסְכַת קִינִים [ג' ד']:
שְׁתִי נְשִׁים שְׁהִיוּ חִיּוּבָת קְרָבָן הָעָופָךְ: הַאֲחַת
— שְׁתִי חֻטָּאות וְעֲוֹלָה אַחֲת. וְהַשְּׁנִיה —
חֻטָּאת אַחֲת וְשְׁתִי עֲוֹלָות. וּבִיחָד הַמִּשְׁהָרָה
עֲוֹפָות. וּלְקַחְוּ שְׁתִי הַנְּשִׁים בִּיחָד שְׁלָשָׁה
קִינִים וּבְכָהָם שְׁלָשָׁה זָוּגָות, שֶׁלּוּ שְׁתִי תּוֹרִים או
שֶׁלּוּ שְׁנִי בְּנֵי יוֹנָה, וְהִי אַוְתָם שְׁלָשָׁה קִינִים:

הַאֲחַד — חֻטָּאת וְעֲוֹלָה, שְׁקַבְעָוו שְׁתִי הַנְּשִׁים
בְּבִינְיהָן בְּשַׁעַת לְקִיחָת הַקְּנִים, בְּמִפּוֹרֵשׁ, אַיּוֹ
פְּרִידָה וְאַיּוֹזָה קָנָן תְּהִיה לְאַשָּׁה זֹו לְקְרָבָן
חֻטָּאת, וְאַיּוֹזָה פְּרִידָה מְאַיּוֹזָה קָנָן תְּהִיה לְאַשָּׁה
זֹו לְקְרָבָן עֲוֹלָה.

הַשְּׁנִי — קָנָן "סְתוּמָה", שְׁלָא יִיחְדוּ אֶת
הַפְּרִידּוֹת בְּשַׁעַת לְקִיחָתָה הַמִּשְׁתָוֹתָה לְחֻטָּאת
וְלְעֲוֹלָה, וְלֹא יִיחְדוּ אַוְתָם אַיּוֹזָה עֲוֹף יְעַלָּה
לְאַשָּׁה זֹו, וְאַיּוֹזָה יְעַלָּה לֹזָו.⁽⁹⁾

וְהַשְּׁלִישִׁי — קָנָן "מִפּוֹרֵשָׁת", שְׁפִירְשׁוּ בָה
אַיּוֹזָה פְּרִידָה מַהְקָנָן תְּהִיה לְעֲוֹלָה וְאַיּוֹזָה תְּהִיה

"פְּרִידָה", וְלֹעֲתִים "גּוֹזָל".

9. לפי רשי"י במסכת עירובין [לו' א], על הצד
ש"אין ברירה", הרוי ציריך הכהן הכהן לבור
בשעת עשיית העופות איזה קרבן הוא עושה
ולאייזה אשה, כי אחרת הוא מקריב את החטא
שלא לשם בעליה, שהרי לא נקבע מי הוא